

[Jørgen Peder Hansen.]

Der er som regel en forståelig sammenhæng imellem en række løbende begivenheder. Løsningen af det tyske problem var en forudsætning for, at vi kunne komme videre, og vi har taget de næste skridt. I Helsingfors, som ministeren nævnedes det, sidder man nu i fjerde, sidste runde af de forberedende drøftelser om en sikkerheds- og — hvilket jeg understreger — samarbejds-konference. Og i Wien er der forhandlinger i gang om gensidige, afbalancerede styrkereduktioner, mens man drøfter nedrustning stadig væk i Genève. Der sker altså noget i reguleringen af forholdet mellem øst og vest her i Europa. Det hører så absolut med til billedet af den generelle situation, at det stadig går langsomt, og ofte opnås fremskridtene kun under de allerstørste vanskeligheder, men væsentligt er det, at der opnås resultater.

I denne forbindelse kan det være relevant at sige noget om afspændingen i Europa. Det er egentlig et lidt udflydende begreb, der her er tale om. Det siger i hvert fald ikke noget som helst klart om, hvad det er for et Europa, der rent faktisk vil være tale om i fremtiden. Afspændingen bliver derfor udtryk for den udvikling, som kompromiset mellem USA og Sovjet, mellem øst og vest, giver plads til. Det er heller ikke noget ringe resultat at kunne notere. Vi skal blot ikke tro, at der er tale om en trylleformular, som løser vore problemer uden videre hen ad vejen. Resultaterne skal der arbejdes meget hårdt for, fornuftigt for.

Som et lille land med meget betydelige sikkerhedspolitiske interesser knyttet til udviklingen i Europa har vi en helt overvældende interesse i, at de mere betydende lande finder sammen i et afspændingsfremmende samarbejde omkring forhandlingsbordet, og det er netop det, vi oplever gennem de forhandlinger, der finder sted på sikkerhedskonferencen i Helsingfors, og som finder sted i Wien og i Genève. I denne situation bliver det derfor vigtigt for os at søge at påvirke udviklingen i den retning, vi finder er den rigtige, og som vi lægger mest vægt på. Det kan naturligvis være en nok så vanskelig opgave, som kræver dybtgående kendskab til og indlevelse i de konkrete situationer og i situationernes muligheder.

Sikkerhedskonferencen er et udmærket

eksempel på, at vi har haft en primær interesse i, at der overhovedet skete noget. Jeg tror, det generelle klima kan stimuleres og forbedres gennem disse forhandlinger. Det er jo allerede blevet det rent faktisk. Det er simpelt hen synspunkter, vi har kørt på lige fra starten af disse drøftelser, og jeg mener, at udviklingen vitterlig har givet os ret, også selv om det faldt i vores lod på konferencen at forelægge vestlige synspunkter på et for østlandene så ømtåleligt område som en friere udveksling af personer, informationer m. v. Vi ved udmærket godt, at dette problem er uhyre ømtåleligt, men vi havde en heldig hånd, synes jeg nok, i denne sag, som udenrigsministeriet og udenrigsministeren fortjener anerkendelse for. Det er en naturlighed for os at tage disse spørgsmål med ind i drøftelserne, men det er samtidig vigtigt, at vi ikke lader en konference falde på dette spørgsmål. Jeg forstod, at det også var udenrigsministerens synspunkt. Det er nu engang ikke lige så naturligt i alle andre lande, at folk kan bevæge sig, hvorhen de ønsker det, selv om vi godt kunne få en fornemmelse heraf, det skal jeg indrømme, når vi ser, med hvilken indlevelse de bevæger sig frit omkring i Danmark, når de opholder sig her.

Deltagerkredsen vil jeg gerne knytte nogle kommentarer til. Vi har fra starten fastholdt, at USA og Canada skulle med, idet karakteren af de europæiske sikkerhedsproblemer helt klart er sådan, at disse lande i alle årene efter krigen har haft et medansvar for dem. Det understreges også af de positioner, som supermagterne har demonstreret, bl. a. ved SALT-forhandlingerne på det tosidede plan og ved deres aktive stilling i alliancerne på det multilaterale plan. Netop for at sikre, at det ikke alene skulle være de to supermagter, der skulle løse vore sikkerhedspolitiske problemer hen over hovedet på os, har det været en fornuftig politik at fastholde, at supermagterne netop skulle være deltagere i sikkerhedskonferencen og også i MBFR. Denne betragtning har naturligvis også en vis interesse i en anden sammenhæng.

Det egentlige grundlag for sikkerhedskonferencen, man kan sige det politiske grundlag, har jo været, at supermagterne ikke længere har interesse i at fastholde Europa som deres primære konfrontationsområde,